

GONIEC

KRAKOWSKI 5 Mk.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7,
Telefon Nr. 2502. P. K. O. Nr. 140.011.

Biuro miastowe administracji: Karmelicka 16, Telefon Nr. 2086

Prenumerata w Krakowie: miesięcznie z odnośnieniem do domu **Mk 120**— Zamiejscowa **Mk 135**— Rękopisów Redakcja nie zwraca

Ogłoszenia: Wiersz nonparelowy w zwykłych ogłoszeniach Mk 10. — Drobne od wyrazu Mk 3. — Matrymonialne i korespondencyja prywatna Mk 5. — Nadesłane Mk 25. — Komunikaty po kronice Mk 35. Na pierwszej stronie Mk 50.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać **wprost** do Administracji. Komunikatów przesłanych Redakcji uwzględniać się **nie będzie**.

Nr. 77. — Rok IV.

Kraków, poniedziałek 21 marca 1921. Redaktor naczelny: Józef Rączkowski.

Naprzód Ślązacy!

Kraków, 20 marca.

Z zapartym oddechem czeka dziś Polska cała na wynik górnośląskiego plebiscytu. Lud starej piastowskiej ziemi oznajmi dziś jasno, czy chce wrócić pod skrzydła opiekuńcze Rzeczypospolitej, czy pragnie połączenia ze wskrzeszonym państwem polskim, czy też chce nadal pozostać pod jarzmem pruskim.

Polska nie ma wątpliwości, jaki będzie wynik plebiscytu. Z półtora miliona głosów, jakie dziś zostaną oddane, przeszło milion padnie za Polską.

Chłop i robotnik śląski wymierzy sobie sprawiedliwość:

za wiekową udrękę,
za gwałt, zadawany sumieniu,
za niewolę narodową,
za ucisk społeczny
za lzy żon i dzieci,
odpowie jednym potężnym głosem: **precz z krzyżackimi najeźdźcami!**

Lud śląski ziszczy swój wiekowy sen: połączy się z braćmi z nad Wisły i Warty, wróci do domu ojców swoich, aby tam żyć nadal jako wolny z wolnymi, jako równy z równymi, jako współgospodarz we własnym domu.

Sumienie narodowe, świadomość wspólności interesów, poczucie odpowiedzialności wobec przyszłych pokoleń — wclśnie dziś do rąk Górnoślązaków kartkę z napisem: Polska.

Rozłączeni przemocą, złączym się w miłości. Jutro obchodząc będziemy gody wielkie i gody święte. Bracia Górnoślązacy zrzucą swe kajdany i dłoń podadzą czekającym tęsknie rodakom. Kwiatami serc naszych uścielimy im drogę do wolnej Ojczyzny, płomieniem miłości rozświetlimy ich szlaki. Od Bałtyku po szczyty Tatr ozwie się jeden zgodny chór, w świątyniach Pańskich i w świątyniach własnych dusz podniesiemy śpiew dziękczynny: Te Deum Laudamus!

Niemcy czują, że poniosą klęskę; rozumieją bardzo dobrze, że nikt dobrowolnie nie będzie głosował wbrew wołaniu własnej krwi, wbrew nakazom, wyssanym z mlekiem matki, wbrew oczywistym życiowym potrzebom. Wiedzą oni, że nikt dobrowolnie nie włoży karku pod jarzmo, że nikt nie weźmie na siebie podwójnego ciężaru: ciężaru zdrady narodowej i państwowości, odrabiaanej za niemieckie długi. Dlatego wyteją swe siły w ostatnim kierunku, jaki im jeszcze pozostał: fałszem i terrorem zechcą wypaczyć wolę ludu.

Zahartowani jednak w walce Górnoślązacy nie ulękną się ani oszustw niemieckich, ani niemieckiego gwałtu. **Lawą pójdą do urn z silnym postanowieniem sprawienia Krzyżakom nowego Grunwaldu.**

Zwycięstwo musi być nasze!
Naprzód Ślązacy!

AUTO-STAR

Kraków, ul. Sławkowska 32

Tel. 1500. Adres telegraf. „AUTOSTAR“.

100 samochodów ciężarowych 3 do 5 ton pierwszorzędnych fabryk jak „Benz Gagenau“, „Horch“, „Opel“, „Vomag“, ect. natychmiast ze składu w Krakowie do odbioru. 3599

Wszystkie samochody na pełnych obręczach gumowych. Gwarancja fabryczna na 6 miesięcy. Na składzie wszelkie przybory i części składowe do samochodów.

Przed śląskim Grunwaldem.

Ostatnie wysiłki Niemców.

Bytom (PAT). W powiecie katowickim stwierdzono, że wraz z emigrantami przyjeżdżają uzbrojeni żołnierze niemieccy. Otrzymują oni prywatne kwatery. Bronią przywożą ze sobą również urzędnicy pocztowi i kolejowi, którzy jako emigranci przybywają na Górny Śląsk. Łączność między żołnierzami utrzymują uczniowie gimnazjalni, którzy w tym celu otrzymują rowery.

Bytom (PAT). W ostatnich dniach Niemcy rozrzucali między ludność polską na Górnym Śląsku pieniądze polskie, dla uwidocznienia, że marka polska nie ma wartości. Komisja koalicyjna wydała rozkaz natychmiastowego aresztowania osobników, rozrzucających pieniądze. Prasa niemiecka zaprzecza wiadomościom, jakoby w Rydze podpisano pokój i t. p. Niemcy rozrzucają odezwy, na których umieścili podpisy działaczy polskich. W odezwach tych nawołują Niemcy do głosowania za Niemcami.

Udaremniiony zamach niemiecki.

Bytom (PAT) W Pszczynie wpadły władze koalicyjne na trop wielkiej niemieckiej organizacji bojowej. Przywódcę tej organizacji aresztowano. W piątek 18 bm. o godz. 10 wieczór mieli Niemcy rozpocząć akcję zbrojną. Wydano już odpowiednie rozkazy członkom tej organizacji. Policja plebiscytowa zastała jednak na czas uprzedzona i przeprowadziła masowe aresztowania. W Kwiatku i Pszczynie odkryto wielkie składy broni i amunicji. W piątek 18 bm. wieczorem mieli Niemcy jako sygnał do ogólnego

powstania wysadzić w powietrze dom Polaka Grajcara. Uwiadomione na czas władze koalicyjne przybyły na miejsce zamierzonego wypadku i aresztowały na gorącym uczynku Niemców. W ten sposób została rozbita druga z rzędu niemiecka organizacja wojskowa. Akcje zbrojne miały być wszczęte jeszcze przed plebiscytem, dzięki jednak czujności władz koalicyjnych do wybuchu nie doszło.

Szacherki niemieckie przeciw marce polskiej.

Warszawa (tel. M.). Z Berlina nadchodzą wiadomości, iż na skutek relacji, nadeszłych tam o zwyzce marki polskiej na rozmaitych giełdach, dzienniki niemieckie, a przede wszystkim „Taegliche Rundschau“, chcąc przeciwdziałać tej zwyzce, rozpuszczają najfantastyczniejsze wiadomości o Polsce, a mianowicie, że giełda warszawska została wogóle zamknięta z powodu gwałtownego spadku marki polskiej.

Kiedy znany będzie wynik plebiscytu.

Opole (PAT). Wydział prasowy międzysojuszniczej komisji plebiscytowej podaje do publicznej wiadomości, że **wyniki głosowania plebiscytu** w dniu 20 marca b. r., które zostaną ogłoszone po zamknięciu głosowania, będą miały tylko charakter prowizoryczny. Cyfry, wynikające z obliczeń biura głosowania, staną się ostatecznymi dopiero po sprawdzeniu przez biura międzysojusznicze i po zatwierdzeniu przez komisję rządzącą.

Po podpisaniu traktatu pokojowego w Rydze.

Wrażenie w Moskwie.

Warszawa (tel. M.). W kołach sowieckich w Rydze panuje zadowolenie z ukończenia rokowań pokojowych. Bolszewicy nie kryją, że podpisanie umowy pokojowej z Polską i umowy handlowej z Anglią niezmiernie podniesie prestige rządu moskiewskiego, nie tylko w Azji, ale i w Europie.

Warszawa (tel. M.). Z Rewla donoszą: Wiadomości o podpisaniu traktatu w Rydze wywołały w Moskwie olbrzymie wrażenie. Odbyły się demonstracje, tłum przeciągał ulicami, niosąc napisy: „Niech żyje pokój! Żądamy natychmiastowej demobilizacji i amnestyi dla dezertorów! Precz z zakulisową robotą panów komisarzy!“ **Wojsko nahaikami rozpedziło demonstrantów.**

Sowiety zabiegają o handel z Polską.

Warszawa (tel. M.). Według otrzymanych tu-

taj z Rygi wiadomości, po podpisaniu traktatu pokojowego rząd moskiewski natychmiast proponuje rządowi polskiemu wysłanie delegatów handlowych. Niezależnie od opracowania specjalnej umowy handlowej, rząd sowiecki ma zaproponować natychmiastowe kupno w Polsce znacznej ilości faktury, naczyń emalowanych, zapalek i tuszczów. W zamian bolszewicy proponują cukier i produkty zbożowe z Ukrainy, oraz skóry z gubernij północnych. Wogóle rząd sowiecki będzie dążył do zorganizowania z Polską przeważnie handlu wymiennego.

Przyjęcie pożegnalne.

Warszawa (tel. M.). Z Rygi donoszą, że Joffe umarzył w sobotę pożegnalne przyjęcie dla członków polskiej delegacji pokojowej i lotewskiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Rosya wciąż w ogniu powstania.

Paryz. (East Express) Tutejsze koła rosyjskie otrzymały ściślejsze wiadomości o powstaniu w Rosyi, do którego dał impuls bunt marynarzy

w Kronsztadzie, a które pomimo upadku Kronsztadu nie wygasło lecz rozszerza się z coraz większą siłą. Według tej wiadomości po-

wstała przeciwko władzy sowietów ludność gubernij nad Wołgą, pałac wszędzie domy zajęte przez czerezwyczajki i mordujące komisarzy bolszewickich. Tatarzy kazańscy i astrachańscy powtorzyli oddziały kawalerii, walczące przeciw bolszewikom. Partyzanci na Ukrainie pod wodzą atamana Struka połączyli się ze zbrojnymi włościanami i walczą w okolicach Kijowa. Teren między Kijowem a Odessą przedstawia obraz kompletnej anarchii. Czynne są tam oddziały powstańców pod komendą przeszło 20 różnych dowódców, walczących każdy na własną rękę. Między innymi walczą tam podobno generał Pawlenko, który ma się znajdować w kontakcie z Petlurą. Te oddziały powstańcze nierzadko walczą między sobą. Miasta przechodzą z rąk do rąk, na czem ludność ogromnie cierpi. Miasta: Olwiopol, Zwinogródek, Bakta, Płoski-rów, Humań są w znacznej części zniszczone. Przechodziły one 11 razy w ręce różnych uzbrojonych oddziałów powstańczych wśród krwawych walk. Na miejsce oddziałów kawalerii Budiennego, które częściowo zostały wysłane na północ nadeszły oddziały jazdy baszkirów, walczące po stronie bolszewików. W gubernii czernihowskiej na czele powstańców stoi ataman Romaszko. Po krwawych walkach w pobliżu linii kolejowej zdobył on miasta Konotop. W Rostowie nad Donem miano zamordować słynnego szefa czerezwyczajki okrutnika Łoty-sza Petersa. Komunikacja kolejowa pomiędzy miastem Kurskiem a Moskwą jest przerwana.

Wychodzące w Kiszyniewie „Nowoje Słowo“ donosi, że powstańcy zdobyli miasta Jampol i Mohylów nad Dniestrem. Powstańcze oddziały uzbrojonych włościan zbliżają się do Kamieńca Podolskiego.

Szczegóły kapitulacji Kronsztadu.

Warszawa (tel. M.). O kapitulacji Kronsztadu otrzymano tu jeszcze następujące dodatkowe szczegóły: W nocy z 16 na 17 b. m. o godzinie 3-ej rano bolszewicy rozpoczęli atak na Kronsztadt. Do godziny 7-ej rano Kronsztadt broił się, o tym czasie padły forty 4, 5, 6. O godzinie 1-ej w południe armia bolszewicka rozpoczęła nowy atak. Walka trwała do wieczora, a o godzinie 20-ej Kronsztadt wywiesił białą chorągiew.

Ucieczka z Kronsztadu

Helsingfors. (PAT) Przez całą noc uchodzący z Kronsztadu przybywali do Finlandyi. Nad częścią uchodźców zawieszono kwarantannę.

Budienny wierny sowietom

Moskwa. (PAT) Budienny wysłał telegram z Jekaterynosławia do zarządu partii komunistycznej, w którym gwarantuje za wierność swojego wojska i wyraża nadzieję, że powstańcy w Kronsztadzie będą surowo ukarani.

Paryż. (PAT) Otrzymano tutaj potwierdzenie wiadomości o kapitulacji powstańców w Kronsztadzie.

Porozumienie węgiersko-czeskie?

Czesi przepuszczą wojska węgierskie do Polski.

Wiedeń (tel. wł.). Węgierski dziennik „Magyar Ujsag“ donosi, że między Węgrami a Czechosłowacją miała dojść do skutku umowa, mocą której na wypadek, gdyby Węgry miały udzielić Polsce pomocy militarnej, Czechosłowacja zobowiązuje się przepuścić przez swój teren oddziały węgierskie do Polski. Dzienniki czeskie, powtarzając powyższe wiadomości, kwestionują ich prawdopodobieństwo.

Wiedeń (tel. wł.). Węgierski dziennik „Magyar Ujsag“ donosi, że między Węgrami a Czechosłowacją miała dojść do skutku umowa, mocą której na wypadek, gdyby Węgry miały udzielić Polsce pomocy militarnej, Czechosłowacja zobowiązuje się przepuścić przez swój teren oddziały węgierskie do Polski. Dzienniki czeskie, powtarzając powyższe wiadomości, kwestionują ich prawdopodobieństwo.

Sprawa odbudowy rolnictwa w Sejmie.

Warszawa (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu sejmowym w dyskusji nad sprawozdaniem komisji skarbowo-budżetowej o wniosku komisji oświatowej w sprawie stosunku państwa do szkół prywatnych i sposobu obliczania dodatków do wynagrodzeń nauczycieli i kierowników średnich szkół państwowych zabrał głos poseł Lutosławski, zaznaczając, że komisja uznała potrzebę zmiany stałych stawek wynagrodzenia dotyczących uposażenia pracowników państwowych.

Komisja wnosząca rezolucję, wzywającą rząd do przedłożenia projektu zmian w ustawach o uposażeniu pracowników państwowych i przeprowadzenia rewizji opłat ustalonych w prywatnych zakładach wyższych. Sejm poleca ministerstwu oświaty uzależnienie udzielania subwencji szkołom średnim i społecznym od tego: 1) aby płace personelu nie przekraczały więcej niż 10 procent analogicznych płac w szkołach państwowych; 2) aby wpis w szkole był obliczony według kosztów jej prowadzenia bez doliczenia do dochodów subwencji, a zwalniania od wpisów były udzielane według stopnia zamożności rodziców uczniów; 3) aby subwencja była wypłacana tylko w postaci pokrycia niedoborów wpisowego uczniów uczelnień.

Ustawę oraz rezolucję przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Pos. Adam referował ustawę inwalidzką o nadwyżce najemnym dodatku dla inwalidów z roku 1851, 1848 i 1863. Ministerstwo spraw wojskowych zaproponowało dodatek 1500 marek miesięcznie, a dla wdów po weteranach połowę tej sumy. Dodatek ten przyznaje się od 1 stycznia br. Ustawę przyjęto.

W dyskusji która poprzedziła przyjęcie ustawy o kredycie na zakupno zboża zagranicznego na siew, poseł Zamorski zwrócił uwagę na to, że najurodzajniejsze ziemi na Wschodzie wskutek braku zboża siewnego mogą w tym roku leżeć odłogiem, następnie zwraca uwagę na trudne położenie wschodniej Małopolski ze względu na niemożliwość zakupywania zboża z za kordonu.

Minister rolnictwa Reczyński odpowiadał na zarzuty poczynione pod adresem Ministerstwa w toku dyskusji, co do utrudnień, jakie czyni armia (frontowa rolnikom, może minister zawiadomić, że właśnie dzisiaj odbyła się dłuższa konferencja z przedstawicielami Ministerstwa spraw wojskowych na temat usunięcia tych niedogodności. Ministerstwo spraw wojskowych okazało wolę usunięcia nadużyć. Co do rozdawnictwa koni wojskowych, to musi się odbywać ono w tej proporcji, w jakiej rolnicy konie odebrały armie. Ministerstwo traktuje obecnie o zakupno 1500 wagonów zboża w Anglii, 500 w Danii, 1000 w Szwecji. Zboże to ma przyjść do Gdańska z końcem tego miesiąca, albo z początkiem przyszłego. Ta okoliczność pozwala nam zażądać od Poznańskiego zaliczki na początek tego transportu. Po

znajskie już się na to zgodziło. Pewne zapasy już zebrano i przeznaczono na zaopatrzenie armii. 600 wagonów przeznaczonych będzie teraz na siewy. W toku jest też zakupno 600 wagonów zboża na Wołyń, z czego część dostanie się Małopolsce Wschodniej, a oprócz tego Małopolska Wschodnia otrzyma rumuńską walutę na zakupno 300 wagonów w Rumuni. Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Poseł Majewski zdawał sprawę o wniosku posła Kozłowskiego w sprawie zmonopolizowania kart do gry. Ustawa przewiduje opłatę stempową w wysokości 60 marek od talii kart.

Kiedy zbierze się Sejm?

Warszawa (tel. M.). Okazuje się, że pogłoski, jakoby Sejm miał być zwołany w połowie kwietnia dla ratyfikacji traktatu, są nieścisłe. W myśl warunków podpisanych w Rydze, ratyfikacja traktatu nastąpić winna w ciągu 45 dni od dnia podpisania układu. Zebranie się zatem Sejmu w dniu 26 kwietnia wystarczy całkowicie dla załatwienia tej sprawy.

Zbrodnicza walka przeciw konstytucji.

Warszawa. (Tel. M.) Niektórzy posłowie księży z ks. Lutosławskim na czele wydali z powodu uchwalenia konstytucji odezwę: „Do ludu katolickiego!“, w której biją na alarm, że „wobec państwa polskiego talmud może być równy z religią katolicką“, a to dlatego, że „wielu posłów przyłączyło się do socjalistów i żydów i urosła w ten sposób większość kilkudziesięciu głosów przeciw kościołowi“. Odezwa ta wywołała wielki nieszczęście w Sejmie. Wśród posłów panuje zgodna opinia, że pierwszą podjazdową walkę przeciwko konstytucji rozpoczęli posłowie-księża z prawicy, na nich też spadnie odpowiedzialność, jeżeli walka się rozwine i przybierze formy, zagrażające spokojowi państwa. Jest rzeczą znamionną, że jakkolwiek odezwę tę kolportowano wśród dziennikarzy sejmowych, żadne z pism warszawskich nie wydrukowało jej, nawet organ księdza biskupa Teodorowicza „Rzeczpospolita“ i narodowo-demokratyczny dziennik „Gazeta Poranna“ i „Gazeta Warszawska“.

Narady w kwestyi żydowskiej.

Warszawa (PAT). W gmachu ministerstwa skarbu odbyła się konferencja prasowa w sprawie żydowskiej, na której minister Steczkowski, jako przewodniczący komitetu między-

ministerjalnego dla spraw żydowskich, złożył następujące oświadczenie: **Interes publiczny wymaga uregulowania u nas t. zw. kwestyi żydowskiej**, która będąc pozostałością z czasów panowania rosyjskiego, w czasie wojny światowej nabrała pewnej ostrości. W interesie publicznym leży bowiem, aby państwo na wewnątrz miało żydów całkowicie i bez zastrzeżeń po swej stronie, a na zewnątrz wskutek fałszywego przedstawienia panujących u nas w tej dziedzinie stosunków, nie było narażone na zarzuty, przynoszące mu szkodę moralną i materialną. Co do szczegółów owych narad, to idą one w kierunku poddania rewizji obowiązujących przepisów administracyjnych, względnie ustawowych, nakładających pewne ograniczenia na ludność żydowską, względnie uszczuplających ich możność zarobkowania w stosunku do ludności chrześcijańskiej, oraz w kierunku unormowania stosunków gmin wyznaniowych żydowskich. Komisja międzyministerjalna otrzymać ma już dzisiaj od przedstawicieli żydowskich konkretne propozycje w tym względzie, które będą podstawą dalszych narad. Rozumie się samo przez się, że sprawa dobrze i skutecznie dla interesów publicznych tylko wówczas będzie mogła być załatwiona, jeżeli zarówno prasa, jak i społeczeństwo uzgodnią swoje stanowisko co do tego zagadnienia ze stanowiskiem rządu i przedewszystkiem uświadomią sobie konieczność znalezienia sposobów zgodnego współżycia.

Obrady Rady ministrów.

Warszawa. (PAT) Rada ministrów na posiedzeniu z 16-bm. obradowała nad sprawami związanymi z Górnym Śląskiem oraz Wileńszczyzną. Na posiedzeniu z 18-bm. uchwaliła rozporządzenie w przedmiocie statutów organizacyjnych ministerstw i urzędów centralnych, rozporządzenie w sprawie utworzenia wojewódzkich komisji dla spraw oszczędności państwowych, oraz przyjęła złożony przez ministra spraw zagranicznych projekt reorganizacji placówki polskiej w Wiedniu.

Kontrola nad towarzystwami parcelacyjnymi.

Warszawa. (Tel. M.) Główny Urząd ziemski zamierza wglądnąć energicznie w działalność prywatnych towarzystw parcelacyjnych, których obecnie pracuje 14 na obszarach państwa. Główny urząd ziemski podda działalność tych towarzystw swojej kontroli. Ponadto zaś wstrzyma zaś wydawanie zezwoleń na zakładanie nowych towarzystw.

Sprawa układów ekonomicznych polsko-francuskich.

Warszawa (tel. M.). „Journal de Połogne“ otrzymuje z Paryża następującą depezę: Podpisanie różnych układów ekonomicznych polsko-francuskich zależy tylko od rządu polskiego. We francuskich kołach politycznych, handlowych i przemysłowych sądzą, że w chwili zawarcia pokoju w Rydze i w przeddzień plebiscytu na Górnym Śląsku podpisanie tych układów z Francją dałoby Polsce wa wszystkiej dziedzinach stanowisko wyjątkowo mocne, dla przeciw działania propagandzie niemieckiej.

P. Madeyski komisarzem polskim w Gdańsku.

Warszawa (tel. M.). Na miejsce komisarza polskiego w Gdańsku, Biesiadeckiego, który po ostatecznym uregulowaniu spraw gdańskich i po ukonstytuowaniu się rady portowej, uda się na stanowisko dyplomatyczne do Wiednia, obejmie stanowisko komisarza polskiego w Gdańsku były cywilny kierownik administracji okupacji austriackiej, dr. Jerzy Madeyski.

Popłoch wśród spekulantów giełdowych.

Warszawa. (PAT) Od kilku dni zapowiedziane podpisanie pokoju w Rydze zaniepokoilo paskarzy. Objawia się to, jak podają dzienniki, na papierach wartościowych i walorach. Wynikiem tego była bańsa na giełdzie, która wczoraj zamieniła się w formalny popłoch. Kursy w ciągu dni ostatnich spadły o 30 proc.; spodziewany jest dalszy spadek.

Dalsze posuwanie się okupacji w Niemczech.

Münheim nad Ruhrą. (PAT). Wczoraj około godziny 7 rano zachodnią część Mühlheim wraz z dworcem Steckdorf obsadziły wojska francuskie i belgijskie. Komendant wojsk koalicyjnych wydał rozkaz, na podstawie którego personel zakładów komunikacyjnych będzie podlegał jego komendzie.

Duisburg. (PAT). Wojska koalicyjne obsadziły dworzec Oberhausen-West i służę w okolicy kanału Emskiego.

Tekst traktatu pokojowego

podpisanego w Rydze dnia 18-go marca 1921 roku.

Poniżej podajemy tekst traktatu pokojowego w Rydze, nadesłany nam przez agencję „East Express“:

Polska z jednej strony i Rosya oraz Ukraina z drugiej, powodowane pragnieniem położenia kresu wynikłej pomiędzy nimi wojnie i dążąc do zawarcia ostatecznego, trwałego i na wzajemnym porozumieniu opartego pokoju, na podstawie podpisanego w Rydze dnia 12 października 1920 roku umowy o przedwstępnych warunkach pokoju, postanowiły wszcząć rokowania pokojowe i w tym celu wyznaczyły w charakterze swoich pełnomocników: Rząd Rzeczypospolitej Polskiej: Jana Dąbskiego oraz Stanisława Kuszyka, Edwarda Lochowicza, Henryka Strasburgera i Leona Wasilewskiego, — rząd rosyjskiej socjalistycznej federacyjnej Republiki Rad w swoim własnym i z upoważnienia rządu ukraińskiej i białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad: Adolfa Joffego oraz Jakóba Hanecznego, Emanuela Kwiringa, Leonida Obolenckiego i Aleksiego Szumskiego.

Wymienieni pełnomocnicy zjechali się w Rydze i po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za wystarczające i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na postanowienia następujące:

ZAKOŃCZENIE STANU WOJENNEGO.

Art. 1. Obie układające się strony oświadczają, że stan wojny pomiędzy nimi ustaje.

GRANICE POLSKI

Art. 2. Obie układające się strony zgodnie z zasadą stanowienia narodów o sobie, uznają niepodległość Ukrainy i Białorusi oraz zgadzają się i postanawiają, że wschodnie granice Polski, a więc granice między Polską z jednej a Rosją, Ukrainą i Białorusią z drugiej stanowi linia: (dalej następuje bardzo szczegółowe wyznaczenie linii granicznej, opisanej według załączonej do traktatu mapy). Granica ta jest naogół zgodna z granicą określoną w preliminarjach pokojowych z poprawkami na korzyść Polski. Dzięki poprawkom tym uzyskuje Polska Buturyn, Radoszkowice, część Puszczy Turowskiej i wielkie skrawki koło Ostroga i na wschód od Szumska w okolicach Krzemieńca na Wołyniu.

Na granicznych odcinkach rzek obu układającym się stronom służy prawo wolnej żeglugi i spławu. Szczegółowe wyznaczenie i przeprowadzenie na miejscu granicy ustali komisya mieszana, biorąc pod uwagę lokalne potrzeby gospodarcze oraz przynależność etnograficzną.

WYCOFANIE WOJSK Z PRYZNANYCH TERENÓW.

Każda z układających się stron zobowiązuje się wycofać w ciągu dni 14-30 po podpisaniu traktatu wojska i administrację z miejscowości przyznanych stronie przeciwnej.

SPORNE TERENY POLSKO-LITEWSKIE.

Art. 3. Rosya i Ukraina zrzekają się wszelkich praw i pretensyj do ziem na zachód od wyznaczonej granicy połonczonych. Ze swej strony Polska zrzeka się na rzecz Ukrainy i Białorusi wszelkich praw i pretensyj do ziem położonych na wschód od tej granicy. Artykuł zawiera klauzulę, iż sprawa przynależności terytoriów spornych między Polską a Litwą należy wyłącznie do Polski i Litwy.

POSZANOWANIE WZAJEMNEJ SUWERENNOŚCI.

Art. 4. Z poprzedniej przynależności części ziem Rzeczypospolitej Polskiej do b. Imperjum rosyjskiego nie wynikają dla Polski w stosunku do Rosji żadne zobowiązania i obciążenia, z wyjątkiem przewidzianych przez traktat niniejszy i odwrotnie.

Art. 5. Obie układające się strony zapewniają sobie całkowite poszanowanie suwerenności państwowej i powstrzymanie się od jakiegokolwiek mieszania się do wewnętrznych spraw strony drugiej, w szczególności od agitacji propagandy i wszelkiego rodzaju interwencji, lub od ich popierania.

Strony zobowiązują się również nie popierać organizacji, mających na celu walkę zbrojną z drugą układającą się stroną, wzbronioną werbunku, przewozu sił zbrojnych i materiałów wojennych dla tych organizacji.

KTO JEST OBYWATELEM POLSKIM.

Art. 6-ty szczegółowo omawia warunki opcyi dokonywanej na rzecz państw zawierających

traktat. Za obywateli polskich muszą być uznane osoby, mające prawo być zapisanymi w księgach ludności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dalej potomkowie uczestników walk o niepodległość w okresie 1830—1865, wreszcie potomkowie osób, które w trzecim pokoleniu stałe zamieszkiwały terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zaznaczyły w sposób oczywisty przywiązanie do narodowości polskiej.

Żona ma prawo samodzielnego wyboru obywatelstwa wraz z dziećmi przez nią wychowanymi. Oświadczenia o wyborze obywatelstwa będą składane przedstawicielom urzędowym tego państwa, za którym dana osoba się oświadcza. Dalej artykuł omawia prawo optantów do zachowania i likwidacyi posiadanego mienia i jego wywozu.

WZAJEMNE ZABEZPIECZENIE PRAW MNIEJSZOŚCI.

Art. 7. Zapewnia osobom narodowości polskiej, znajdującym się w Rosji, Ukrainie i Białorusi wszystkie prawa zabezpieczające swobodny rozwój kultury, języka i wykonywania obrządków religijnych i nawzajem podobne prawa osobom narodowości rosyjskiej, ukraińskiej i białoruskiej w Polsce, dalej zawiera zobowiązania nie mieszania się do spraw ustroju i życia kościoła oraz związków wyznaniowych na terytorium strony drugiej, wreszcie zapewnia swobodę samodzielnego urządzenia życia kościołów i towarzystw religijnych.

ZRZECZENIE SIĘ ODSZKODOWAŃ.

Art. 8. Obie układające się strony zrzekają się wzajemnie zwrotu kosztów wojennych oraz strat spowodowanych przez wojnę.

REPATRYACJA — SPRAWA JEŃCÓW.

Art. 9. 1) Zatwierdza układ repatryacji, podpisany 14 lutego 2) Ustala, że rozrachunek i wypłata kosztów utrzymania jeńców wojennych winny następować w terminach trzechmiesięcznych. 3) Zawiera zobowiązania wzajemne szacunku i odpowiedniego utrzymania grobów. 4) Wzajemnego dostarczenia sobie aktów zejścia i wiadomości o grobach jeńców.

AMNESTYA.

Art. 10. Każda z układających się stron zapewnia obywatelom strony drugiej zupełną amnestyę za zbrodnie i przestępstwa polityczne. Amnestya rozciąga się na czyny karne, administracyjne i wykroczenia jeńców przeciwko obowiązującym przepisom. Osoby podlegające amnestyi będą wydane wraz z aktami państwa, na rzecz którego votowały. Dochodzenia śledztwa i wykonanie wyroków śmierci wstrzymują się z chwilą podpisania traktatu.

ZWROT ZABYTEKÓW.

Art. 11. Rosya i Ukraina zwracają Polsce następujące przedmioty wywiezione do Rosji lub Ukrainy od dnia 1 stycznia 1772 roku: a) trofea wojenne, b) biblioteki, księgozbiory, archeologiczne i archiwalne zbiory, dzieła sztuki, zabytki oraz wszelkiego rodzaju zbiory i przedmioty o wartości historycznej narodowej, artystycznej archeologicznej, naukowej lub wogóle kulturalnej. Zwrotowi podlegają również archiwa pozostałe od 1 stycznia 1772 do 9 listopada 1918, odnoszące się do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto podlegają reewakuacyi naukowa i szkolne laboratoria gabinetu i zbiory wywiezione od początku wojny światowej do 1 paźdz. 1915.

MIENIE PAŃSTWOWE.

Art. 13. Obie układające się strony uznają, że mienie państwowe, znajdujące się na terytorium jednego z układających się państw, albo podlegające reewakuacyi do tego państwa stanowi jego niesporną własność. Na rzecz skarbu polskiego przechodzą wszystkie prawa i roszczenia skarbu rosyjskiego. Akty i dokumenty stwierdzające to prawo przekazuje rząd rosyjski rządowi polskiemu.

ZŁOTO, NALEŻNE POLSCE.

Art. 13. Polska otrzymuje z tytułu aktywnego jej udziału w funduszu zapasowym Banku Państwa b. Imperjum Rosyjskiego sumę 36 milionów rubli w złocie lub w sztabach w terminie nie później, niż w rok od daly ratyfikacyi traktatu.

TABOR KOLEJOWY.

Art. 14 dotyczy reewakuacyi majątku państwowego kolejowego: tabor normalno torowy

zwrócony będzie w naturze, tabor szeroko-torowy pozostaje w Rosji. Wartość mienia kolejowego ustalono na 29 milionów rubli złotych.

DALSZE ŚWIADCZENIA FINANSOWE ROSYI

Art. 15 omawia reewakuacyę do Polski mienia ciał samorządowych, zarządów miejskich, instytucyj osób fizycznych i prawnych, ewakuowanego z Polski dobrowolnie lub przymusowo od 1 sierpnia 1914 r. do 1 października 1915 r. Za zniszczone środki produkcji rząd państwa zwracającego obowiązany jest dać odpowiedni ekwiwalent. Mieszana komisya reewakuacyjna, z siedzibą w Moskwie, stworzona będzie w 6 tygodni po podpisaniu traktatu.

Art. 16. 1) Rosya i Ukraina zobowiązują się dokonać z Polską rozrachunku z tytułu legowanych lub darowanych polskim osobom prawnym i fizycznym funduszy i kapitałów, które na mocy przepisów obowiązujących znajdowały się w depozycie lub na rachunkach w kasach państwowych lub instytucjach kredytowych b. imperjum rosyjskiego; 2) dotyczy to analogicznie kapitałów polskich instytucyj publicznych; 3) kapitałów zlikwidowanych lub zlanych z sumami skarbowymi; 4) kapitałów ogólnopństwowych, przeznaczonych na cel opieki społecznej; 5) ustala termin salda dnia 1 stycznia 1916 r.; 6) zastrzega, że sumy asygnowano ze skarbu na zasilenie kapitałów, nie będą uważane za dług kapitałów względem skarbu; 7) ustala, że przy dokonywaniu rozrachunków z tytułu kapitałów w depozycie ze skarbu uwzględniona będzie na korzyść Polski utrata siły nabywczej rosyjskiej papierowej jednostki pieniężnej.

Art. 17. Rosya i Ukraina zobowiązują się dokonać rozrachunku z Polską z tytułu wkładów, depozytów i kaucyj polskich osób prawnych i fizycznych w rosyjskich i ukraińskich państwowych znacjonalizowanych lub zlikwidowanych instytucjach kredytowych, jak również państwowych instytucjach i kasach. W stosunku do osób fizycznych Rosya i Ukraina będą uwzględniać utratę części siły kupnej rosyjskiej jednostki pieniężnej od 1 października 1915 r. do dnia zakończenia rozrachunków; 2) rozstrzygnięcie spraw o uregulowanie stosunków prywatno państwowych między osobami fizycznymi i prawnymi oddaje się rozrachunkowej komisji mieszanej.

Art. 18. Celem dokonania rozrachunków, przewidzianych w art. poprzednich, stworzona będzie komisya mieszana rozrachunkowa po 5-ciu przedstawicieli z każdej strony, z siedzibą w Warszawie; 2) za datę, na którą winny być przeprowadzone rozrachunki, przyjmuje się 1 października r. st. 1915; 3) rozrachunki ustala się w rosyjskich rublach złotych.

ZWOLNIENIE POLSKI OD DŁUGÓW ROSYJSKICH.

Art. 12. Rosya i Ukraina zwalniają Polskę z odpowiedzialności za długi i wszelkiego rodzaju inne zobowiązania b. imperjum rosyjskiego, w tej liczbie za zobowiązania, powstałe z emisji pieniędzy papierowych, znaków kasowych, z obligacyi, seryj i świadectw skarbu rosyjskiego, z gwarancyi, udzielonych wszelkim instytucjom i przedsiębiorstwom, oraz z długów gwarancyjnych tychże i t. d.

MAJĄTKOWE PRZYWILEJE OBYWATELI POLSKICH.

Art. 20. Rosya i Ukraina zobowiązują się przyznać zgodnie z zasadą największego uprzywilejowania automatycznie Polsce i jej obywatelom wszystkie prawa, przywileje i ulgi w dziedzinie restytucyj mienia i odszkodowania strat z okresu rewolucyj, jakie były lub będą udzielane jakimkolwiek trzeciemu państwu.

UMOWA HANDLOWA.

Art. 21 zapowiada rozpoczęcie w okresie 6 tygodniowym rokowania w sprawie umowy handlowej i kompensacyjnej, o wymianie towarów i najrychlejsze przystąpienie do rokowań co do konwencyi konsularnej, pocztowo telegraficznej, kolejowej, sanitarnej i weterynaryjnej.

TRANZYT.

Art. 22 ustala warunki tranzytu do czasu zawarcia konwencyi, przyczem Polska zastrzega sobie prawo normowania warunków tranzytu dla towarów pochodzenia niemieckiego i austriackiego.

STANOWISKO BIALORUSI

Art. 23. Rosya i Ukraina oświadczają, że wszelkie zobowiązania, przyjęte przez nie wobec Polski, jak również prawa przez nie nabyte traktatem niniejszym, stosują się do wszystkich terytoriów, położonych na wschód od granicy państwowej, określonej w art. 2 traktatu niniejszego, które to terytoria wchodziły w skład imperium rosyjskiego i przy zawieraniu traktatu niniejszego są reprezentowane przez Rosję i Ukrainę.

W szczególności wszystkie wyżej wymienione prawa i zobowiązania rozciągają się na Białorus, względnie jej obywateli.

(Tekst art. 24 i 25 traktatu pokojowego nie nadszedł dotąd do Warszawy. Umieścimy go dodatkowo).

Wiceminister Strassburger o traktacie ryskim.

Ryga (East Express) Wiceminister Strassburger oświadczył korespondentowi „East Expressu“ co następuje:

Dla życia gospodarczego Polski największe znaczenie w traktacie paryskim posiada sam fakt zawarcia pokoju. Polska będzie mogła zająć swoje naturalne stanowisko pośrednio handlowe między wschodem a zachodem, w miarę uporządkowania warunków życia ekonomicznego w Rosji. W tym celu traktat pokojowy przewiduje szybkie zawarcie szeregu konwencji gospodarczych zawierających przepisy, regulujące wzajemne zasady tranzytu.

OD PRAWA TRANZYTU PRZEZ POLSKĘ WYLAZLIŚMY TOWARY POCHODZENIA NIEMIECKIEGO.

Jest to środek samoobrony w stosunku do Niemiec, które przez stosowanie metody bojkotu ekonomicznego względem Polski podtrzymują w Europie centralnej stan chaosu oraz dezorganizacji gospodarczej.

Znaczną część traktatu zajmują PRZEPISY RÓZRACHUNKOWE MIĘDZY POLSKĄ A ROSYĄ.

Przepisy te wywołały najwięcej trudności w toku rokowań i doprowadziły w pewnym momencie niemal do rozbitcia pertraktacji.

Rozrachunek między państwowy obejmuje przede wszystkim bezpłatne przejście na Polskę własności oraz wierzytelności byłego imperium rosyjskiego na terytorium Polski, następnie — wypłatę około 60 milionów rubli złotych z tytułu podziału funduszu powstałego z powodu ewakuacji kolei państwowych, wreszcie traktat zawiera formułę zwalniającą nas od długów.

Podział oraz zwrot funduszy instytucji publicznych i osób prywatnych omówiony jest w szeregu punktów oraz protokołów dodatkowych, wykonania

RATYFIKACJA.

Art. 26. Traktat niniejszy podlega ratyfikacji i staje się prawomocnym z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, o ile on lub jego załączniki nie zawierają postanowień odmiennych. Ratyfikacja dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Mińsku, w terminie 45 dni od dnia podpisania traktatu niniejszego. — Wszędzie, gdzie w traktacie niniejszym lub jego załącznikach wymienia się jako termin chwilę ratyfikacji traktatu pokojowego, rozumie się przez to chwilę wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, na dowód czego pełnomocnicy obu układających się własnoręcznie podpisali traktat niniejszy i opatrzyli go swoimi pieczęciami. Sporządzono i podpisano w Rydze dnia osmnastego marca tysiąc dziewięćset dwudziestego pierwszego roku.

nie których powołano jest komisji mieszanej polsko rosyjskiej. Komisja ta rozpocznie swą działalność w Warszawie w sześć tygodni po ratyfikacji traktatu. **NAJWAŻNIEJSZĄ SPRAWĄ JEST KWESTYJA PRZERACHOWANIA WALUTY.**

Sprawa ta była w preliminariach zupełnie pominięta i dopiero obecnie ustalono zasady, na jakich ma być to dokonane. Zasady przerachowania waluty rozmaite są dla różnych kategorii zobowiązań.

Ważne znaczenie dla naszego życia gospodarczego mają również

ZASADY REEWAKUACJI,

w szczególności zwrotu warsztatów pracy, o które delegacja polska stanowczo się upomina. Reewakuacja winna się rozpocząć wkrótce po ratyfikacji traktatu — zakończyć zaś w terminach ściśle określonych. Za warsztaty pracy, które zaginęły w Rosji nie na skutek siły wyższej, co winno być udowodnione przez stronę rosyjską — winna nastąpić wypłata ekwiwalentu.

Duży wpływ na wykonanie traktatu posiadać będzie odpowiedni skład personalny komisji mieszanej, rozrachunkowej oraz reewakuacyjnej. Wybór personalu tego winien być dokonany ze szczególną starannością. Komisje te będą musiały zdecydować zasadniczo niektóre kwestye, co do których na razie nie zdołano osiągnąć porozumienia, jak sprawa rekwizycji oraz częściowych emerytur. Wartość klauzuli rozrachunkowych i reewakuacyjnych zależy też w znacznym stopniu od lojalności wykonania ich przez drugą stronę.

Wprawdzie dotychczasowe doświadczenie państw bałtyckich nasuwa niemałe wątpliwości oraz pewne obawy, ale wielokrotne zapewnienia ze strony rosyjskiej świadczą o poważnej chęci ścisłego wykonania przyjętych w stosunku do Polski zobowiązań.

Komuniści niemieccy porozumiewają się z Moskwą!

Szczecin i Warszawa — ośrodkami komunikacji.

Warszawski „Naród“ otrzymuje następujące nader cenne informacje o organizacji łączności służby informacyjnej między komunistami niemieckimi a rządem sowiełtów.

Nie jest może wiadome, że istnieje pewne tarcie między reprezentacjami zagranicznymi trzeciej międzynarodówki a urzędowymi przedstawicielami sowiełtów. To też sekcye III międzynarodówki starają się nie posługiwać się służbą kuryerską rządu sowiełtów przy komunikowaniu się z Moskwą, gdyż wszelka poczta, zabierana przez kuryerów rządu sowiełtów, jest starannie cenzurowana.

Głównym ośrodkiem porozumienia się komunistów niemieckich z Moskwą jest Szczecin. Poczcie kuryerską ładuje na statek pewien urzędnik biura żegluga, aby w razie rewizji nie znalazł przy kuryerze obciążającego materiału.

Łącznik w Szczecinie zajmuje się również transportowaniem do Rosji broni, zakupywanej w Niemczech, oraz towarów, których wywóz z Niemiec jest zakazany.

W pewnych wypadkach towary transportowane są drogą na Warszawę, a stąd na Wilno—Kowno.

Wilno żąda pozostania gen. Żeligowskiego.

Jednolita opinia społeczeństwa polskiego.

Wilno, 17 marca.

Odbyło się tu u generała Żeligowskiego zebranie ugrupowań i organizacji społecznych i politycznych. Reprezentanci lewicy demokratycznej, umiarkowanych ludowców ze „Strażą Kresową“ i konserwatystów wypowiedzieli się stanowczo za konieczność pozostania generała Żeligowskiego, jako zwierzchniej władzy suwerennej. Uznano za pożądane, a nawet konieczne wprowadzenie jednolitej administracji na całym terenie spornym.

Blok narodowy zajął początkowo stanowisko wyczekujące, ale obecnie nastąpił stanowczy zwrot. Dzisiaj bowiem odbyło się u generała Mokrzyckiego zebranie przedstawicieli 30-tu o-

sób, na którym jednogłośnie przyjęto uchwałę następującą:

„Zebrani, uważając, że 1) dotychczasowa „postępowanie“ Ligi Narodów nie daje dostatecznych gwarancji rzeczowego i bezstronnego wyrokowania w sprawie wileńskiej, 2) że czynnik rządowy polski w swych do Rady Ligi Narodów stosunkach wykazały dotychczas powolność, którą opinia publiczna wileńska jest zaniepokojona, 3) że ewentualny arbitraż ze strony Rady Ligi Narodów przynieść musi decyzje, skierowane przeciwko stronie ewentualnie najmniej spornej, 4) że czynniki miejscowe, które dokonały zajęcia Wilna nie zgodzą się nigdy na wyrzeczenie się zdobytych ofiarami praw lu-

dności do stanowienia o sobie, 5) że gen. Żeligowski jest tym czynnikiem, przy którym w razie potrzeby całe społeczeństwo się skupi w zbrojnym czynie, uznaje, że gen. Żeligowski, od którego społeczeństwo oczekiwać będzie ewentualnej obrony przeciwko arbitralnym żądaniom Ligi Narodów, możliwej zdradzie wroga i wszystkim niebezpieczeństwom, na które wypadki dotychczasowe i przyszłe mogą losy ziemi Wileńskiej narazić, winien w swem ręku trzymać pełnię posiadanej władzy, dając Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej mandat na zorganizowanie i prowadzenie administracji cywilnej.

Obecnie w granicach tej uchwały opinia wogóle jest jednolita. Podkreśla się coraz silniej konieczność jednolitej administracji na całym spornym terenie. Niema tu różnicy zdań między lewicą a t. zw. prawicą narodową. Uchwała będzie zakomunikowana przez specjalną delegację gen. Żeligowskiemu i delegatowi polskiemu. Niezależnie od tego poszczególne ugrupowania uchwaliły partyjne rezolucye.

Przed wielkim rozstrzygnięciem

—000—

Przybycie pierwszych partyj emigrantów polskich na G. Śląsk.

W dniu 19 b. m. przybyły do Bytomia pierwsze partyje emigrantów z Wielkopolski i z Pomorza na Górny Śląsk.

Pierwszy pociąg został skierowany od granicy wielkopolskiej na Opole, Gliwice, Katowice i Pszczyne. Drugi na Kępno, Kluczbork, Bytom i Katowice. Obydwa pociągi były przepełnione emigrantami, a ludność polska na wieść o tem, że ci przybywają, wyległa tłumnie na dworce kolejowe, a nawet na plamt, byle jak najprędzej powitać rodaków i urządziła im nader entuzjastyczne przyjęcie.

Następnej nocy przybywały dalsze pociągi z emigrantami z Wielkopolski, zaś we czwartek — z Małopolski i z Kongresówki. Tak liczny przyjazd polskich pociągów wywołał duże przygnębienie, oraz konsternację wśród Niemców.

Dalsze transporty Górnoślązaków.

Dnia 18 b. m. wieczorem i w nocy wyruszyły z Poznania na Górny Śląsk dwa dalsze transporty plebiscytowców, pierwszy do powiatów zabrzańskiego, drugi do powiatów Olesno, Bytom i Tarnowskie Góry. Odjeżdżającym zgotowano na dworcu serdeczną owację.

Przemysłowcy niemieccy liczą się z utratą G. Śląska.

„Kuryer Poznański“ przynosi następującą ciekawą a znamieną wiadomość:

Jeden z przyjaciół naszego pisma donosi nam: Miałem w ręku list znanego „magnata“ wielkiego przemysłu niemieckiego, Thyssena, w którym ten do znajomego swego pisze między innemi:

„Oberschlesien haben wir schon auf das Verlustkonto gesetzt“. (Górny Śląsk zapisaliśmy już do rubryki strat).

Jeżeli się zważy, że Thyssen należy do największych przemysłowców niemieckich, którzy dzisiaj pod wodzą Hugona Stimmesa przeważają odgrywają rolę w polityce Niemiec, to jego szczere wyznanie jest bardzo znamienne.

Sosnowiec przed plebiscytem

Sosnowiec, 19 marca

(lew.) W paru ostatnich dniach zmieniła się zupełnie fizjognomia spokojnego i cichego zazwyczaj miasteczka na śląskim pograniczu. Zawrzało jakieś gorączkowe życie, całą ludność tutejszą ogarnęło odświeżone, szlachetne podniecenie, wszystkie serca biją przyspieszonym tempem, na wszystkich ustach powtarza się ciągle jedno i to samo słowo: data 20-go marca.

Cały główny ruch skupia się w okolicy dworca, udekorowanego zielenią i flagami o barwach narodowych na cześć przybywających emigrantów górnośląskich. Co chwilę sygnały kolejowe, które zdają się dziś brzmieć jakimś odmiennym od zwykłego dźwiękiem, zapowiadają przyjazd pociągów; wysypują się z nich tłumy, których widok napawa zaisie jakimś dziwnym wzru-

ło się dziś ku uczczeniu dnia Imienia Naczelnika Państwa uroczyste nabożeństwo w świątyni postępowej. W nabożeństwie wzięli udział wiceprezydent miasta Sare, prezydent Izby handlowej p. Tadeusz Epstein, prezydent Gminy izraelskiej dr Rafał Landau z członkami Rady wyznaniowej, młodzież szkół średnich i ludowych i licznie zebrana publiczność. Modlitwę za Naczelnika Państwa odmówił rabin dr Schmelkes, a nabożeństwo odprawił kantor Dywiński. Po odśpiewaniu przez chór świątyni „Boże coś Polskę” zakończoną została uroczystość.

Imieniny Naczelnika Państwa we Lwowie.

Uroczystości obchodzą dzisiaj Lwów imieniny Naczelnika Państwa. Na wszystkich gmachach państwowych, gmachach miejskich oraz wielu domach prywatnych powiewały flagi o barwach narodowych. We wszystkich kościołach odbywały się nabożeństwa. W katedrze celebrował uroczystą mszę infułat Czajkowski. Na mszy były obecne najważniejsze osobistości i liczna publiczność. W koszarach wojskowych odbyły się również odpowiednio uroczystości. Teatr miejski odegrał popołudniu „Kościuszkę pod Racławicami”, a wieczorem „Halkę” Moniuszki.

Uroczystości z okazji uchwalenia konstytucji w Krakowie

W niedzielę 20 bm. o godzinie 10 rano Najprzewielebniejszy Książe biskup krakowski odprawi w katedrze na Wawelu błagalne nabożeństwo na intencję Rodaków Górnośląska.

Po nabożeństwie odśpiewane będzie dziękczynne „Te Deum” z okazji uchwalenia przez Sejm konstytucji Rzeczypospolitej polskiej.

Następnie o godzinie 12 w południe odbędzie się uroczyste posiedzenie Rady miejskiej, przy udziale zaproszonych delegatów Duchowieństwa, Wojskowości, Władz oraz Instytucji publicznych, celem złożenia hołdu Sejmowi i Naczelnikowi Państwa.

Czesi odwołali pobór na Śląsku cieszyńskim.

Opawskie dzienniki czeskie donoszą, że zapowiedziany asenterunek do wojska czeskiego na Śląsku Cieszyńskim został odwołany. Zarządzenie to tłómaczą dzienniki rzekomy układem polsko-czeskim, na mocy którego Polska i Czechosłowacya zobowiązują się w ciągu roku do podziału Śląska Cieszyńskiego na tymże obszarze nie powoływać do wojska.

Jeńcy polscy w Petersburgu.

(T) W dalszym ciągu Sekcja Wywiadowcza Czerwonego Krzyża w Krakowie podaje następujące nazwiska jeńców: Olszewski Teofil p. 48, Osuch Józef p. 2, Ołczyk Franciszek p. 56, Oroman Dawid p. 33, Pacholek Tadeusz p. 159, Pają Jan p. 39, Parczewski Antoni p. 14, Pawlaczek Józef p. 8, Pawlak Józef p. 6, Pawelec Bolesław p. 33, Pawlicz Ignacy p. 38, Pednasz Antoni p. 21, Petlasiński Antoni, Piątka Michał p. 16, Piekarski Władysław p. 38, Plelech Antoni p. 46, Piłta Michał p. —, Piorun Jan p. 38, Pi-

piak Józef p. 2, Pisterk Paweł p. 10, Plotnicki Stanisław p. 159, Plucinik Adam p. 70, Pogórko Antoni p. 11, Podlaski Władysław p. 6, Pokusa Stefan p. 15, Porzuszek Stanisław p. —, Powiekowski Władysław p. 38, Precyden Józef p. 8, Przybyszewski Stanisław p. 4, Przydacz Franciszek p. 24, Przyjemski Eugeniusz p. 159, Przyniesło Józef p. 4, Puc Józef p. 17, Pulan Jakób p. 40, Putwol Mojżesz p. 33, Pyskorek Jakób p. 159, Raczak Michał p. 68, Rabiniak Michał p. 15, Radwański Franciszek p. 18, Radwan Józef p. 37, Rapala Piotr p. 16, Ratański Stanisław p. 155, Ratner Edward p. 4, Reczko Władysław p. 21, Reichert Marcin p. 6, Repka Stanisław p. 33, Ronicki Adam p. 39.

Ciągnięcie milionówki.

Z Warszawy donoszą: W dzisiejszym losowaniu 4-proc. premiiowej pożyczki państwowej wygrana miliona marek padła na Nr. 0050202. Numer ten został wysłany do Poznania.

(1.) **PALMOWA NIEDZIELA** W osobliwą dla nas chwilę wypada dziś to święto, którym Kościół katolicki obchodzi pamiętkę tryumfalnego wjazdu Chrystusa do Jeruzolimy. Niedziela dzisiejsza poza swym charakterem kościelnym owiana jest dla nas szczególnie urokiem — jest świętem narodowym, świętem radości z powodu uchwalenia konstytucji, podpiśnięcia tak z dawną uprawnionego i oczekiwanego pokoju w Rydze, jest dnem plebiscytu górnośląskiego, który zapisze się bez wątpienia złotymi głóskami na kartach naszej historii. To też w szczególności podniosłym nastroju łączymy się dziś wszyscy pod symbolem znakiem różki palmowej, a wnosząc w dom nasz te tradycyjnne wianki z gałązek wierzbiny, osrebrzonych aksamitami kulkami puszystych baziów upstrzone tu i ówdzie barwnym kwiecistym, wnosimy pod dach nasz powiew prawdziwej wiosny, złoty promień prawdziwej radości.

(stm.) **SADZENIE DRZEW PAMIĄTKOWYCH.** W dniu wczorajszym, jako uroczystym z szeregu powodów — od uchwalenia konstytucji i zawarcia pokoju do Imienia Naczelnika Państwa. Tow. przyjaciel drzewek zainaugurowało swoją tegoroczną wiosenną akcję zasadzeniem szeregu drzew pamiątkowych. Grupa małych szkolarzy, ze swoim nieznośnym przewodnikiem p. St. Sycem na czele, krzątała się wczoraj nad tem przez cały dzień. Przedpołudniem zasadzono na środku prawie placu Szczepańskiego „dąb górnośląski” ozdobiwszy go wstęgami o barwach narodowych, popołudniem zaś rozpoczęto obsadzanie „bulwarów wolności” od punktu na rogu Alei 3 Maja i Alei Mickiewicza. Zauważyć należy, że na tym odcinku Alei Mickiewicza, pomiędzy ul. Wolską a Czystą, znajduje się trochę w głębi bardzo piękny zaczątek alei dla bulwaru, złożony z potężnych starych drzew, który niewątpliwie dla piękności miasta będzie oszczędzony przy zabudowywaniu tej dzielnicy.

KU CZCI NACZELNIKA. W „Bagatelii” dzisiaj 20 bm. o godz. 11 przedpołudniem poranek autorski Leona Wiesnera ku czci Naczelnika Państwa. Przedmiot: recytacja atrakcyjnej sztuki pt. „Nasz Czyn” osnuty na dziejach Legionów. Bilety sprzedaje kasa teatralna.

KONCERT W LABUNSKIEGO Z PROGRAMEM „MUZYKA TANECZNA” odbędzie się dziś w niedzielę 20 bm w sali „Sokoła”. Pozostałe bilety są do nabycia od godziny 6 wieczór przy kasie w „Sokole”.

FELIETON EKONOMICZNY.

Prof. Dr. A. BOLLAND

O poprawie współczesnych stosunków gospodarczych¹⁾

O ile idzie o kwestję poprawy stosunków gospodarczych u nas, to sądzę, że rola inteligencji w poprawie tych stosunków może być wielka, a nawet dominująca. Osobiście mam wrażenie, że poprawa tych stosunków jest wogóle możliwa tylko wtedy, jeśli intelektualni do tej pracy się wezmą, bo tylko oni mogą z natury rzeczy wymyśleć sposoby poprawy; oni wymyślą akcję zorganizowaną potrafią i do wytkniętych celów doprowadzić. Warstwa inteligencji dała w ubiegłych dziesięcioleciach dowody, że w ten sposób pracować umie, organizując rozmaite stany i warstwy ludności w imię idei i ideałów, jednakże częstokroć wbrew interesowi własnej warstwy. Spodziewać się tedy należy, że tego i w obecnych stosunkach dokonać potrafi również dla idei publicznego dobra społecznego i narodowego, jednakże zarażeniem w interesie warstwy intelektualistów, której we współczesnych warunkach nie tylko zdeklasowanie grozi, ale nawet zagłada.

Regenerację stosunków gospodarczych wyobrażam sobie tedy także i w ten sposób, że intelektualni zbilansują dzisiejszy nasz stan posiadania materii, energii, urządzeń i t. d. i wskażą, jak z nich wydobyc więcej, niż dzisiaj wydostajemy. Myśli, których dostarczyć może

¹⁾ Rzecz wygłoszona na zebraniu dyskusyjnym, urządzonym staraniem Sekcji kulturalnej Związku Inteligencji Polskiej w Krakowie, dnia 30 lutego br. w sali Kopernika Uniw. Jagiell.

wcale obfita warstwa naszej inteligencji, to według mnie, bogactwo narodowe co najmniej równie ważne, jak nasze bogactwo węgla, ropy naftowej czy cynku, a tem ważniejsze, że z bogactwa tego czerpać można, praktycznie rzecz biorąc, bez granic. Z bogactwa tego nie korzysta się, gdyż rzesza ta nie dochodzi do głosu, a gdy poszczególne jednostki dla dobra publicznego wytworzy swojej pracy umysłowej oddają do użytku publicznego, względnie do użytku władz, to odnośne projekty nie dochodzą tam, gdzie należy, częstokroć nie bywają nawet rozpatrywane ani nawet zarejestrowane. Projekty takie marnuje się, częstokroć z największą szkodą publiczną, wywołując rozgoryczenie u projektodawcy, którego się w ten sposób trzęchęca. Sądzę, że mam projekt, który zapobiedz może marnowaniu się dobrych myśli, a mianowicie następujący:

Każdy oywatel Rzeczypospolitej Polskiej miałby prawo przedkładać projekty, mające na celu poprawę stosunków gospodarczych, prezesowi Urzędu Patentowego w Warszawie; opis pisemny, zaopatrzonej marką stemplową n. p. 300 Mk. od każdego akusza na koszt oceny projektu, zostałby przez prezesa Urzędu Patentowego przydzielony jakiemuś profesorowi jednej z wyższych uczelni polskich, a mianowicie takiemu, w którego zakres wiedzy wchodził odnośny projekt. Jeśli odnośny profesor uzna projekt za nieodpowiedni, uzasadnia krótko swoje zdanie, a Urząd Patentowy komunikuje ujemną ocenę projektantowi. W takich wypadkach rzecz nie jest dalej wogóle rozpatrywana. Jeśli jednakże projekt zostanie przez oceniającego profesora uznany za wykonalny i celowy, to musi być rozpatrzony przez odnośnego wiceministra resortowego lub szefa sekcji. Gdy zdanie jednej z tych dwóch osób zgodzi się ze zda-

TOW. PRZYJACIÓŁ FRANCYI urządza w poniedziałek 21 bm. o godzinie 6 w sali Kopernika Un. Jag. odczyt p. Kamila Guy, agregat Sorbony i gubernatora kolonialnego, pod tytułem „Les colonies francaises”. P. Guy przybywa do Polski w misji urzędowej, aby zwrócić uwagę społeczeństwa polskiego na szerokie możliwości wymiany stosunków handlowych między Francją a Polską. P. Guy w odczyt swym zbierze swoje wrażenia i doświadczenia z długoletniego pobytu w koloniach na stanowisku kierującym.

FRANCISZEK MIRANDOLA, znany poeta, wygłosi jutro (poniedziałek) o godz. 8 wieczór staraniem krakowskiego Związku literatów w Domu artystów plac św. Ducha wysoce interesującą prelekcję na temat: „Perwersja w legendzie”.

Z TEATRU „NOWOŚCI” Dziś popołudniu i wieczór operetka Szirmaja „Miszka magnat”, w poniedziałek i wtorek „Gwiazda Kaukazu” Stefana Turckiego o przepięknej melodyjnej muzyce Z. Wiehlera.

PIERWSZY „WIECZÓR AUTORSKI” ZWIĄZKU LITERATÓW odbędzie się dziś (niedziela) o godz. 8 wieczór w Domu artystów plac św. Ducha, a tematem jego będzie świeżo wydana, nowa serya poezji Jana Pietrzyckiego pod tyt. „O Bogu marmurowym”. (Słowo wstępne prof. dra J. Flacha, recytacje art. dram. Z. Ordyńskiej). Następny „wieczór autorski” Związku literatów odbędzie się po świętach i poświęcony będzie nowym poematem Edwarda Leszczyńskiego w interpretacji art. dram. Tadeusza Białkowskiego.

(T) **UKOŃCZENIE ROZDAWNICTWA DEPUTATÓW ROBOTNICZYCH.** Magistrat podaje do wiadomości, że wydawanie dodatkowych racji żywności (cukru) dla robotników za październik do stycznia br. kończy się w dniu 23 bm. Uprawnieni do poboru dodatkowej aprowizacji robotniczej winni do powyższego terminu podjąć należne racje cukru, w przeciwnym bowiem razie racje te im przypadną.

(T) **POŻARY.** Wczoraj popołudniu zapaliła się sucha trawa na nasypie kolejowym koło izraelskiego cementarza. Podobny pożar wybuchł w Pasterniku, gdzie w ten sposób spłonęło około 10 móg trawy. W obu wypadkach interweniowała traż ogniowa.

(T) **NIEUDAŁE WŁAMANIE.** Aresztowano 15-letniego Jana Fischera, którego przechwycono na gorącym uczynku włamania się do składu papieru administracji „Nowej Reformy” za pomocą dobranego klucza.

Plaszcz damski, popielaty

najmodniejszy, zupełnie nowy do sprzedania za 5.000 Mk. Wiadomość: Czapskich i. 1, III. p. oficyny 38, do 6 wieczór.

Ruch giełdowy.

Kraków, 20 marca.

(stm.) W akcjach handlowych i przemysłowych w dalszym ciągu pewna wyżka przy ożywieniu w transakcjach. Robiono pewne obroty papierami lokacyjnymi i akcjami bankowymi. W walutach obcych niżka utrzymuje się. Wogóle dotychczasowa rezerwa Giełdy została stanowczo porzucona i należy przewidywać, że w poniedziałek, gdy wynik plebiscytu górnośląskiego stanie się znany, rynek pieniężny krakowski wróci do ożywienia obrotów, cechującego go jeszcze tak niedawno.

nem profesora oceniającego, wtedy projekt wchodzi w życie. W tym wypadku otrzymuje projektodawca ze strony Państwa rekompensatę honorową lub materialną, zależnie od natury projektu, życzeń projektodawcy i materialnej doniosłości projektu. Jeśli jednakże opinia przedstawiciela rządu wypadnie, wbrew zdaniu profesora oceniającego, negatywnie, a minister resortowy nie rozstrzygnie na korzyść projektu, winien być projekt streszczony w publikacjach Urzędu Patentowego, a motywy odrzucenia go powinny być wraz z nazwiskiem odrzucającego referenta przytoczone. W ten sposób odczuwać będzie każdy referent ministerialny publiczną odpowiedzialność za zabagnione projekty.

Tyle chciałem powiedzieć o możliwości naszej stracy i wykonania projektów, dążących do poprawy gospodarczych stosunków, któreby wyjęły miały ze sfery inteligencji polskiej. Po tej sprawie wstępnej, o znaczeniu zasadniczym tak dla sprawy publicznej, jak i dla nas, jako związku inteligencji, mającego współdziałać w poprawie bytu Rzeczypospolitej, przechodzę do poruszenia szczegółów, odnoszących się do tematu, stanowiącego przedmiot naszego wieczornego dyskusyjnego a mianowicie na pierwszym miejscu chciałbym omówić kwestję zwalczania pa-skarstwa;

na drugim miejscu — kwestję oszczędności i jej wpływu na poprawę stosunków gospodarczych;

na trzecim miejscu kwestję pracy i jej wpływu na poprawę stosunków gospodarczych;

na czwartym miejscu pewne partye z zakresu kwestyj walutowych.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

GEDULA KURSOWA GIELDY KRAKOWSKIEJ Z DNIA 19 MARCA.

Waluty i dewizy: Dolary Stanów Zjednoczonych gotówka 740, 775, Franki francuskie gotówka 54, 56, czek 55, 58, Franki szwajcarskie gotówka 120, 140, Marki niemieckie gotówka 12, 13, czek 12'50, 14 Korony austriackie gotówka 115, 120, czek 120, 125, Korony czeskosłowackie gotówka 10, 11, czek 11, 12, Lei rumuńskie gotówka 10, 11, Liry włoskie gotów- 27, 31.

Akcy Tow. handl. i przem.: Polskie Tow. handl. „PTH” I, —III, emis ofiar, 1075, zad. 1175, transakc. 1150—1100, Handl. Spółka akc. „Impex” ofiar, 600, zad. 850, transakc. 620—625, „Polski Glob” Tow. transportowo-handlowe ofiar, 1900, zad. 2100, trans. 2000, Żegluga Polska ofiar, 750, zad. 850, transakc. 800, Zieleniewski ofiar, 6900, zad. 7300, Warsz. Ska. akc. Budowy Parowozów I, emis, ofiar, 4000, zad. 4400, Warsz. Ska. akc. Budowy Parowozów II, emis, 2300, zad. 2500, transakc. 2425—2325, „Lemiesz” ta-

bryki maszyny rolniczych ofiar, 5300, zad. 5700, „Trzebinia” fabr. maszyn i narzędzi rolniczych ofiar, 3000, zad. 3300, transakc. 3200—3100, „Automotor” fabryka samochodów ofiar, 2100, zad. 2300, „Górka” fabryka cementu ofiar, 8300, zad. 8600, Gal. akc. Zakłady Gór. Siersza ofiar, 5600, zad. 5900, transakc. 5750, „Tepege” Tow. dla przedsiębiorstw górniczych ofiar, 8000, zad. 8300, Polska Nafta ofiar, 3100, zad. 3300, transakc. 3150, Elektrownia w Sierszy III em. ofiar, 1700, zad. 1900, transakc. 1850—1800, „Oikos” T. A. ofiar, 3860, zad. 4000, „Pezet” Powszechne Zakłady budowlane ofiar, 1200, zad. 1300, transakc. 1250—1200, Fabr. przetworów tłuszczowych w Trzebinii ofiar, 2700, zad. 2900, „Krakus” Zjedn. fabr. przetworów wysokowych ofiar, 3700, zad. 3900, Fabryka porcelany w Cmielowie ofiar, 3700, zad. 3900.

Warszawa (East Express) Kurs walut zagranicznych na giełdzie warszawskiej zarówno urzędowej jak i czarnej spada w dalszym ciągu. Z Berlina nadchodzi wiadomość, że zwykła marka polskiej wywołała tam żywe poruszenie.

Warszawa (PAT) Giełda: Obligacje m. Warszawy z 1917 za 100 Mk. transakc. 107'50, zad. 103'50, posz. 105. Listy zastawne 4 i pół proc. ziemskie za 100 rubli transakc. 255, zad. 257, posz. 250, 4 i pół proc. ziemskie za 100 Mk. transakc. 92'94, zad. 95, posz. 91, 5 proc. m. Warszawy transakc. 328, 322'50, zad. 335, posz. 326.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych gotówka sprzedaż 775, kupno 760, Franki francuskie gotówka sprzedaż 56'75, kupno 55, Marki niemieckie gotówka transakc. 12'60, sprzedaż 12'60, kupno 12'25, Ruble dumskie 1000, transakc. 73'50, Ruble dumskie 250: transakc. 60, 65.

Praga (PAT) Kurs dewiz: Berlin 121, Warszawa 8'75, Marka niemiecka 121, Marka polska 7'75.

Zurych (PAT) Zamknięcie: Berlin 9'75, Holandia 198'75, Nowy Jork 576'50, Londyn 22'57, Paryż 40, Mediolan 23'40, Bruksela 42, Kopenhaga 68, Sztokholm 131, Chrystiania 92, Madryt 80'75, Buenos Ayres 212, Praga 760, Budapeszt 167, i pół Zaerob 4, Bukareszt 8, Warszawa 0'65, Austr. stempl. 1.

Poważna firma handlowo-przemysłowa w Warszawie

poszukuje

handlowca

Polaka, katolika, rutynowanego fachowca, obeznanego dokładnie z handlem en gros artykułów eksportowych i importowych, surowców i produktów gotowych, znającego dokładnie rynek polski jak również rynki wschodnie i zachodnie. Wymagana znajomość pracy biurowej i pozabiurowej, dokładna znajomość towaroznawstwa, dobrze wyrobione stosunki. Posada samodzielną dla człowieka młodego i energicznego. Rozwój interesu zależeć będzie w znacznym stopniu od samego pracownika.

Oferty pisemne z podaniem curriculum vitae i znajomości języków przesyłać pod „Polak-handlowiec” do biura ogłoszeń Tow. Akc. „Reklama Polska”, Warszawa, ul. Jasna 10. 3534

KROWIANKĘ

świeżą wysyła na zamówienie 3590

Instytut szczepienia ospy Dra T. Stępniewskiego w Warszawie, ul. Zieina nr. 11 m. 1.

W wielkim wyborze

pończochy damskie i dziecięce, skarpeski męskie i dziecięce, rękawiczki, szpurowadła, nici, jedwabie, guziki modne i rogowe polecają 130

Wiesław Szajdakowski i Ska

Kraków, ul. Szczepańska 11.

DLA KÓLEK ROLNICZYCH WIĘKSZY OPUST. 3503

WÓDKI KASPROWICZA

stale na składzie komisowym w magazynach tranzytowych

Jeneralna Reprezentacja „KOMPAS”

POLSKIE BIURO MIĘDZYARODOWEGO HANDLU

Kraków, ulica Smoleńsk 16. 3555

ZYTO

jęczmień, kukurudzę, fasolę, groch, grysiak kukurudziany pęczak, owies, olej słonecznikowy oraz rzepakowy z wywozem z Rumunii loco polska stacya załadowca jakoteż kartofle i inne ziemliopody z natychmiastową dostawą poleca wagonowo

„POLIMEX” Polsk. Związek Handlowy

Centrala: Lwów, plac Maryacki 5, telefon 293

Oddział: Łódź, Ormiańska 283.

Adres telegr.: Polimex Lwów.

3414

Przyjmuje się również zamówienia listowne.

KAZIMIERZ OGORZAŁY

W KRAKOWIE, UL. SZCZEPAŃSKA 11 TELEFON Nr. 3004 3500

HURTOWNY I CZĘŚCIOWY SKŁAD

drożdży spirytusowych, towarów korzennych i kolonialnych, win, wódek i likierów o.az główny skład najlepszego mydła do prania.

Najpożytniejsze, popularne, polskie wydawnictwo obrazkowe

„Nowości Ilustrowane”

tygodnik wychodzący od lat osiemnastu w Krakowie w każdą sobotę, przynosi w każdym numerze szereg aktualnych ilustracji, będących żywym odbiciem bieżącej chwili. Posiada stałych korespondentów we wszystkich większych miastach kraju i zagranicznych, informuje Czytelnika rychło i dokładnie, dając rzeczywisty przegląd tygodniowy najważniejszych wydarzeń. Aktualna kronika tygodniowa i dwie lub trzy powieści, z których bodaj jedna jest oryginalną, pozostałe zaś są tłumaczone, oraz dział zadadek z nagrodami składają się na treść bardzo interesującą.

Jako wydawnictwo pozostający przez cały tydzień w ręku Czytelnika nadaje się najlepiej do ikserowania dla P. T. Przemysłowców i Kupców itp. Każdy numer obficie ilustrowany stanowi miłą i pożyteczną lekturę dla wszystkich stanów. Jako jedyna tego rodzaju polska publikacja

„NOWOŚCI ILLUSTROWANE”

powinny też wyprzeć z pod polskiego dachu i strzechy zagraniczne „biatty”.

Prenumerata kwartalna wynosi Mkp. 148 f. 20.

Adres Redakcyi i Administracyi: Kraków XV, ul. Kazimierza Wielkiego 95. 3396

Na święta

Staropolski Miod

Zagłoba

w oryginalnych butelkach

poleca

Fabryka miodu

„ZAGŁOBA”

Kraków-Podgórze

Rynek 12. 8725

Farby

rotacyjne i i akcydensowe kolorowe

wysyła

8511

Hurtowny skład materiałów aptecznych. Jakób BRYKMAN, Łódź, Zachodnia 41.

MAGAZYN OBUWIA

B. MEDAN, Podgórze, Kalwaryjska 8

poleca wielki wybór obuwia z fabryk krajowych i zagranicznych

po cenach konkurencyjnych. 3545

Klosk

około 16 m. kwadr. na sprzedaż owoców, wyrobów cukrowych, wody sodowej i t. p. tanio do sprzedania.

Zgłoszenia wprost pod adresem:

Borkowski, ulica Mazowiecka 131.

Pierwszorzędne metalowe żarówki elektryczne (oszczędnościowe) we wszystkich typach.

Zastępstwo i stałe bogato zaopatrzonej skład

HENRYK DORTHEIMER

Biuro techniczne i elektrotechniczne Kraków, ulica św. Tomasza 8. 3510

Mleka

dobrego stałej dostawy 200—300 litrów dziennie poszukuje

Filia Mleczarni Łucznanowickiej 3577 Kraków, Podwałe 6.

Objekt przemysłowy

(siła wodna) nadający się na tartak i t. d. murowany, do sprzedania. Kraków, Krzywa 3, II p. 3525

SZAFKA w dobrym stanie nadająca się szczególnie dla wiejskiego gospodarstwa tanio do sprzedania. Wiadomość ul. Sobieskiego 16 B, I p.

Najlepsze

pudry dla dzieci

poleca 3520

Leserkiewicz i Ska Kraków, plac Szczepański 2.

Kto

poszukuje posady albo personalu w mieście lub na wsi

Wszyscy

ktożycy chcą towary, posiadłość, inwentarz, ziemliopody i t. p. sprzedać lub kupić

powinien - powinni -

chcąc, aby ogłoszenia odniosły pożądany skutek,

ogłaszać

w Gońcu Krakowskim.

Wyjaśnienia i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji, Kraków, Dunajewskiego 7.

OGŁOSZENIA

Oddział dla ogłoszeń otwarty od godz. 9—1 i od 4—7. Ceny ogłoszeń umieszczone są w nagłówku.

PRACOWNIA KAPELUSZY DAMSKICH „ANTONINA” poleca **KAPELUSZE DAMSKIE** po cenach nader przystępnych. Przyjmuje **WSZELKIE ROBOTY** w zakres modniarstwa wchodzące. 3344

Kraków, ul. Floryańska 13, I. p., oficyny, schody w podwórku.

DROBNE OGŁOSZENIA

BANKOWIEC na stanowisku, lat 28, z płacą miesięczną Mk. 10.000, zamierzający wstąpić w związku małżeńskie, poszukuje starszego, doświadczonego człowieka, któryby mu ten zamiar wyperswadował. Zgłoszenia pod „Nagroda 10 kilo mąki”. 3400

MASARSKIE urządzenie maszynowe z 5-osiowym motorem elektrycznym dla większego przedsiębiorstwa blisko Krakowa do sprzedania.

Zgłoszenia pod „Masarnia” do Tow. Aco, Reklama Polska, Poznań, Al. Marcinkowskiego 6. 3591

MASZYNY DO PISANIA Underwood Mk 85.000, Smith Bros Mk 75.000, kasa kontrolna Mk 60.000 do sprzedania. Juliusz Hecner, Kraków, św. Marka 25. 3432

! Nie zwlekać z zakupem! Nadeszły w najlepszym gatunku

LAKIERKI w kilku fasonach po 8900 Mk, pantofelki gemzowe w różnych fasonach po Mk 2800, 2975 i wyżej. 3509

Poleca się **BUCIKI** również czarne, białe, wiśniowe, bordo, cieliste, brązowe, popielate, kawowe itp. Znana solidna firma **GIZELI BRAND**, Kraków, Starowiślna 6.

SPRZEDAM TANIO kurtkę, płaszcz i buciki studenckie, buciki i kapelusze damskie, lornetkę teatralną. Alea Krasieńskiego 14, mieszkanie 24.

POSZUKUJE POMIESZKANIA złożonego z 1, 2 lub 4 pokoi i kuchni za sowitą wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod „Rychło 100” do Administr. Gonca Krak.

OBOWIE 2 pary damskich okazyjne Nr. 35 i 36 nowe do sprzedania. Kraków, Krzywa 3, II p. 3524

Fachowca

do wyrobów pasty do bucików i podłóg na dobrych warunkach poszukuje się.

Zgłoszenia do Adm. „Gońca Krakowskiego” pod „Pasta”.

KUPUJE: makulaturę, stare książki, odpadki papieru wszelkiego rodzaju po najwyższych cenach J. Łażęga, Podgórze, Rynek 2. 3514

Kamieniemyńskie

Walce Kasprzy, Perlaki, Turbiny, Motory wszelkiego rodzaju, Lokomobile, Gatry poleca 3580

„Pilot”, Lwów, Batorego 4.

SZACHY i SZACHOWNICE

kółka do toreb, huśtawki i aparaty gimnastyczne starannie wykończone do nabycia u firmy 3339

Wiktor Wanderer

Skład farb i perfumeryi Kraków, ul. Szewska 21.

DWA WDZY żelazne ciężarowe na parę koni prawie nowe do sprzedania. Wiadomość, Składnica Grybów. 3532

MOTOR DIESEL 25 koni używany okazjnie do sprzedania, inne za 2 miesiące. „Pilot” Lwów, Batorego 4, 3548

TANID SPRZEDAM 3 metry materii na ubranie marynarkowe, damski kapelusz słomkowy, lornetkę teatralną. Krupnicza 14, III p.

JAN BUJAK, Łętownia, powiat Nisko, zgubił dokumenta wojskowe, które się unieważniają. 3578

PRACOWNIA BIELIZNY

Róża 3433

Ceny konkurencyjne.

Kraków, ul. Filipa 23.

Dla Kółek Rolniczych i Konsumów dostarcza w każdej ilości bardzo dobrą

pastę do obuwia „Atom”.

Cena za tuzin bez opakowania 100 marek. Wysyłamy pocztą za zaliczką. 3531
Biuro fabryki: Kraków, ul. Floryańska L. 3, II. p.

UNIEWAŻNIA SIĘ kartę zwolnienia, skradzioną wraz z innymi dokumentami na nazw. Franciszek Zychowski, Kraków, ul. Płuczki 6. 3576

KAKAO

w proszku

Łupinki kakaowe

w proszku

dostarcza

akuratnie i tanio **FA-BRYKA CZEKOLADY NEUKIRCH a. d. Katsbach** (Niemcy).

Kupię willę lub kamienicę w miejscu kąpielowym lub w mieście obok miejsca kąpielowego tylko w górzystej okolicy Zachodniej Galicji. Zgłoszenia do biura ogłoszeń S. Sokolowski, Lwów, Jagiellońska 7, pod A. Z. 3583

„PATRIA”

Kraków, Karmelicka 12

poleca

Smar Tcwotta szybki i nieobciążony
Pokost sztuczny jasny
Karbolineum
Oleinol
Farbę rotacyjną.

Dostawy dla fabryk, kopalń, kolei, przedsiębiorstw budowlanych. 3585

POMIESZCZENIA na meble z dwóch pokoi poszukuje za dobrem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia pisemne do Powszechnego Biura Reklamy „Prasa”, Kraków, ul. Karmelicka 16, pod „Sas”. 3485

Departament Gospodarczy M. S. W.

rozpisuje niniejszym

KONKURS

na sprzedaż większej ilości **worków, nieużytków papierowych i odpadków papierowych** znajdujących się w Centralnym Urzędzie Gospodarczym Wojsk Polskich Warszawa-Praga. 3586

Oferty należyce osłonięte w zamkniętych kopertach należy wnieść do Departamentu Gospod. M. S. W. Warszawa, Nalewki 4, do 1 kwietnia 1921. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpow.

Warszawskie Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe Sp. Akc.
Warszawa, Nowy Świat 35 Adres telegr.: „Wuma Warszawa”

Jeneralne przedstawicielstwo na Rzeczpospolitą Polską pierwszorzędną firmy angielskiej motorów Diesel'a:

„MIRLESS, BICKERTON & DAY, Ltd.

wyrabiającej motory te od 1897 r. o sile do 1000 koni par. Katalog polski ilustrowany wysyła się zainteresowanym firmom na żądanie, jak również i kosztorysy.

Poleca ze składu:

Pssy skórzane transmisyjne angielskie, amerykańskie i inne szerokości od 2” do 14”. 3588

Instytucja przemysłowo-drzewna

poszukuje 3592

energicznego **fachowego zarządcę** wielkiej eksploatacji leśnej, urzędników manipulacyjnych oraz **maszynistów** do lokomotyw i do maszyn stałej. Oferty z podaniem warunków i życiorysu uprasza się nadsyłać do biura ogłoszeń „Ruch” w Krakowie, Szczepańska 9, pod „Eksploatacya”.

TELEGRAM DO ROLNIKÓW!

Próbne oranie pługiem motorowym typu Excelsior

w dniach następnych w Krakowie.

Wyjaśnień udziela

AUSTRO-DAIMLER AKC. TOW. MOTOROWE

GŁÓWNE BIURO SPRZEDAŻY

Kraków, św. Gertrudy 4. 3582

AMERYKANKI DO BUCHALTERYI

POLECA

DRUKARNIA MIESZCZAŃSKA

STANISŁAWA TOMASZEWSKIEGO

KRAKÓW, UL. BATOREGO 6.

TELEFON 1016.

3509

BUCHHOLZ i ROŻYŃSKI

FABRYKA WÓDEK W POZNANIU

ULICA STRZELECKA L. 31

POLECA SWOJE WYROBY PRZEDNIEJ JAKOŚCI NA DOSTAWY WAGONOWE — W BECZKACH I BUTELKACH

WYSYŁKA TOWARU NASTĘPUJE NA MOCY POZWOLENIA IZBY — SKARBOWEJ WE LWOWIE —

3589

TORF MASZYNY

systemu Schlickeysena

wyrabia od roku 1850

Rixdorfska fabryka maszyn (Schlickeysenwerk).

DOSTARCZA:

maszyn do eksploatacji i do prasowania torfu o sprawności do 100.000 cegiełek dziennie.

Dostawa szybka, częściowo natychmiastowa. Wszelkich wyjaśnień udziela zastępca na Polskę:

D. BINCER

w Krakowie, ul. Raaz-witłowska 8 B. Telefon 543. 3481